

DARÜLFÜNUN
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
MECMUASI

Felsefe, İctimaiyat, Tarih, Coğrafya, Edebiyat.

İki ayda bir neşrolunur

BU SAYIDA :

MAKALELER .

Sahife

Ankara civarında suların ceryanına ve onlardan istifadeye dair	
mülâhazalar E. Chaput. İbrahim Hakkı	241-251
Dillerin Coğrafyası A. Macit	252-266
Demiryolu ve yol A. Macit	267-290
Zuiderzée körfezinin kurutulması işleri A. M.	291-302

COĞRAFİ HAREKETLER.

Belgrad Darülfünunu Coğrafya talebesinin İstanbulu ziyaretleri. İbrahim Hakkı	303-320
---	---------

COĞRAFİ HABERLER. A. Macit	321
----------------------------------	-----

İstanbul — Şehzadebaşı
Evkaf Matbaası
1930

rına tevezzu ediyordu. Aynı devirde İstiranca Kocaeli yaylâsının diğer kısımları kara halini muhafaza ediyor ve akar suların itikâl neticesi olarak üzerine Belgrat ormanı çakıllarının üst tabakaları teraküm ediyordu. Levantin gölünün ortadan kalkmasını müteakıp (orta pliocen) yaylânın büyük bir kısmı bugüne kadar kara safhası geçirmiştir. Yaylâ mütemadiyen müspet veya menfi zemin hareketlerine maruz kalarak (üst-pliocen ve dördüncü zaman) o zamanki akar sularda neogen çakıllarının yerleri değiştirilmiş ve çakıllar aktarılmıştır. Bilâhara bugünkü akar sular sistemi teşekkül etmeğe başlamış ve itikâl vadisi olan Boğaziçi deniz suları altında kalmıştır, ve bugünkü vaziyete yakın bir vaziyet tehaddüs etmiştir. Mıntaka tamamen istikrarını almış değildir. Tarihî deyimlerde bile deniz seviyesinin değiştiğini gösterir emarelere tesadüf edilmiştir.

Bu izahattan sonra yaya olarak Bağlarbaşı, Nuhkuyusu ve Karaca Ahmet üzerinden Harem iskelesine gelinmiş ve dalgaların itikâline maruz kalmış dik ve yalçın Üsküdar sahilleri ve Kızkulesi civarında ki itikâl platformu gösterilmiştir. Kule ile kara arasında sular altında kalmış pek eski devirlere (her halde Byzance ve Romalılardan evvel) ait bir şosenin mevcudiyeti iddia olunmaktadır.

Darülfünun coğrafya muallimi
İbrahim Hakkı

COĞRAFÎ HABERLER

Jean Brunhes. - Fransa Enstitu'sü azasından ve Collége de France profesörlerinden Mösyö Jean Brunhes'nün vefatını haber aldık. Böylece beşerî coğrafya âlemi 12 sene içinde iki büyük üstadını (Vidal de la Blache 1918 senesinde öldü) kaybetti. Beşerî coğrafyada Vidal de la Blache'nin izi üzerinde yürümekle beraber Mösyö Jean Brunhes coğrafya gövdesi üzerinde süren bu yeni dalda adeta kendine mahsus bir mektep tesis etmişti. Bu gün bu coğrafya mektebinin yüzlerce salikleri vardır. Mumâileyhin eserleri meyanında en marufu bugün artık bir textes-books halini almış olan 3 ciltlik "Beşerî coğrafyadır.". Edebiyat fakültesi coğrafya enstitüsü bu ölümden çok müteessirdir.

Kongreler. - 11-14 ağustos 1930da Bruxelles de tarihî coğrafya birinci kongresi toplanmıştır. Böyle bir kongreye ihtiyaç hissedilmesi "beşerî

coğrafya,,nın ne derecelerde terakki ettiğini ve darülfünunların coğrafi tedrisatında ne mühim bir mevki aldığını gösterir. Davetiye sirkülerlerine göre kongrenin münakale çareleri, lisanî coğrafya, siyasî coğrafya şubelerini ihtiva edeceği anlaşıyor, yine sirkülerlere nazaran kongreye elliden fazla komunikasyon yapılmıştır. Kongre neşriyatını aldığım zaman halile bilhassa beşerî coğrafyacılar ve tarihin coğrafya ve coğrafyanın tarih ile olan alakasını tetkik edenler için pek mühim olan bu toplanmanın verdiği neticelerden ve ittihaz olunan karar ve temennilerden bahsedeceğim .

Paris beynelmilel coğrafya kongresi.- Bu kongre 1391 senesi eylülünde Pariste toplanacaktır. Bundan evvelki kongrenin Londra ve daha evvelkinin Kahirede toplandığı malumdur. Aldığımız programa nazaren kongrenin ruznamesinde, topoğrafya, kartoğrafya, tabiî, hayatî, beşerî ve tarihî coğrafyaya ait 33 seriye ayrılmış ve mevzuları tayin olunmuş etütlere ait yapılacak kominikasyonların kabul ve münakaşe edilebileceği musarrahtır. Bundan başka biri kongreden evvel ve diğeri kongreden sonra olmak üzere iki seri (A serisi B serisi) Coğrafya tetkik tenezzühleri de tertip olunmuştur. Bu tenezzühlerden Seine vadisinde, Baie de Somme den Şimal denizine hadar sahil kısmında yapılacak olanını fakültemiz coğrafya müderrisi Mösyö Chaput idare edecektir.

Coğrafya Cemiyetleri. - Royal Geographical society (Londra) bu teşrini evvelde yüzüncü senesini idrak edeceğinden bunu tesit için pek zengin bir pragramla bir jubile tertip etmiştir.

Türkiyede mevcut motörlü arabaların miktarı. - İstatistik umum müdürlüğü tarafından tertip edilen ve bir kopyası (daha neticeler basılmamıştır) lütfen enstitümüze gönderilen istatistik cedvellerine göre (bu cedvelde motörlerin beygir kuvveti de gösterilmiştir) Türkiyede, ikinci kânun 1930 da belediyelerde mukayyet motörlü kara vasaiti nakliyesinin miktarı bervechi atidir: 5256 otomobil, 2579 kamyon, 204 otobüs, 253 motosiklet . (Bu mecmuada yol ve demiryolu adlı tercüme makalemi (sahife 267) neşrettiğim zaman maattesüf bu istatistik elimde değildi. Türkiyedeki motörlü arabalar mevcudunu bir gazetede gördüğüm telgraf havadisine istinat ettirmiş idim. Burada zikrolunan resmî rakamlarla gazetenin telgrafla verdiği rakamlar arasında ufak bir fark görüldü. İctinabı elimde olmıyan bu küçük tezanın hoş görülmesini rica ederim) .

Bu rakamlara nazaran Türkiyede 1685 kişiye bir motörlü araba isabet etmektedir.

12 Eylül 1930

A. Macit